

KATOLIK

Szanuj Język ojcowi to prawo Boga a obywatela obywatela.

Pismo poświęcone ludowi ku cnocie, nauce, zбогaceniu.

Wiara, miłość
Boga i bliźniego, oświata

Oszczędność, trzeźwość
stowarzyszenia

Błogosławieństwo Ojca św. Piusa IX z 29-go Grudnia 1875 i Ojca św. Leona XIII z 8-go Maja 1892 piszącym i czytającym „Katolika”.

„Katolik” z „Rodziną” wychodzi we Wtorek, Czwartek i Sobotę. Kosztuje na kwartał 1 markę, w Austrii 1 złr. — „Katolik” z „Rodziną” i „Pracą” kosztuje na kwartał 1 mk. 25 fen. w Austrii 1 złr. 25 cent. — Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 20 fen. od wiersza (rządka) drobnego. — „Katolik” zapisany jest w cenniku pocztowym pod Nr. 36 (Zeitungs-Preisliste Nr. 36).

Sprawy Kościoła.

Galicya. (Modły za uciśnionych katolików w Polsce). W świeżo wydanej kurendzie konseystora tarnowskiego rozporządził Najprzew. ks. biskup tarnowski co następuje: „Polska Korona — jak śpiewamy w pieśni do Najświętszej Panny — z czasów konfederacji barskiej — srodze utrapiona jest od schizmy moskiewskiej. Ta, jakby w zмовie z rewolucją masonską, z bandą ateuszowską po całej ziemi rozlaną, uderza młotem zniszczenia w tysiącletnią przeszłość budowę Kościoła na polskiej ziemi, i w prowincjach z Koroną Polską złączonych od wieków. Za nabożeństwa do Boskiego Serca Jezusowego, za różaniec i szkaplerz, mści się na kapłanach i wiernym ludzie z fanatyczną zacieklnością, od morderców rewolucji francuskiej przejętą. Ta szatańska nienawiść ku nabożeństwu, przez Kościół święty uznany, uświęconym, wymaga od nas, abyśmy spieszyli z pomocą modlitwy o ducha wytrwałości dla naszej braci krwawo uciśnionej. Kto ją odsłoni, jak nie ta, którą wielbimy, jako Wielebny Dawidowa?

Kto ją w strasznych torturach i w głodzie duchowym ochłodzi, jak nie ta, którą wielbimy jako Wspomożenie Wiernych, Matkę pocieszenia? Kto w owej Koronie, w której gazety na masonskim żołdzie stojące, lubieżnymi akordami owej czartowskiej roboty przygrywają, i serca młodzieży trują, świątynię rodzinną plugawia, obudzi ducha z śmiertelnej ospałości, zagrzeje serca macierzyńskie do czuwania nad niepokalanością życia rodzinnego? Ta jedynie, którą wielbimy Matką żywota, Matką pięknej miłości.

Zalecamy modlitwę za uciśnionych katolików w Polsce, którą wraz z ludem po każdej sumie odmawiać należy:

Modlmy się za uciśnionych katolików w Polsce. Wszemogący wieczny Boże, w którego ręku są władze wszystkich królów i prawa wszystkich narodów, racz wejść łaskawie ku wspomnieniu wiernych katolików w Polsce, aby narody kacarskie i schizmatyczne, które w swej dzikości i okrucieństwie utnoś pokładają, potęgą Twojej prawicy pokruszone, nadał Kościół Twój święty i wierne dzieci jego prześladować i gnębić poprzestały. Przez Pana naszego Jezusa Chrystusa Syna Twojego, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha świętego, Bóg na wieki wieków. Amen.

Dla zającia ludu wiernego sprawą wiary świętej w ojczyźnie naszej, przesyłamy własnym nakładem w podarunku dla młodzieży umiejącej czytać: „Potęcenie Ojczyzny naszej Bogu.”

Łaska Pana naszego Jezusa Chrystusa niechaj trwa z nami zawsze. Amen.

Dan w Tarnowie 27 Sierpnia 1893.

† Ignacy, biskup.

Kto z Bogiem — Bóg z nim!

(Ciąg dalszy.)

Na śmierć.

Więźniowie w jamie spędzili całą noc na modlitwie. Zaledwie słońce zeszło, przybył Ardokaton nad brzeg jamy i zajrzał do niej. Werok jego był dziś jeszcze więcej ponury, niż kiedykolwiek i obojętnie patrzył na więźniów i zmarłego starca. Potem kazał spuścić drabinę do dołu, po której Hugon z Amalią wyszli.

Amalia oderwała się do niego z prośbą, aby im pozwolił wykopać grób dla zmarłego. Ardokaton skinął głową na znak, że przyzwala, a nawet postąpił jednego z Paunisów po łopacie, zdobył na białych.

Gdy tenże powrócił, zaczął sam Ardokaton kopać doł, a potem podał łopatę Paunisowi, aby dokończył roboty. Kiedy robota ukończona została, spuścił się Ardokaton do dołu, a wyniosłszy zmarłego na wierzch, złożył w dole. Wtedy Hugon z Amalią padli na kolana i ze łzami w oczach a zakrwawionem sercem modlili się za spokój duszy zmarłego.

Kraków. Jeżeli Pan Bóg pozwoli, Rekolekcje ludowe u księży Misjonarzy w Krakowie na Kleparzu — odprawiać się będą tej jesieni i zimy dawnym trybem.

Już w Październiku od 23 do 27-go odbędą się rekolekcje dla mężatek i wdów.

W Listopadzie od 13-go do 17-go dla młodzieńców nieślubnych.

Od 27-go Listopada do 1-go Grudnia trwać będzie serya mężczyzn żonatych i wdowców.

Wreszcie w oktawie Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi Panny tj. od 11-go do 15-go Grudnia będą rekolekcje dla panien.

O czym niniejszem zawiadamiam z tą uwagą, że wszystkie powyższe serye rekolekcji naszych przeznaczonych będą prawie wyłącznie dla ludu Górnoszląskiego.

Ks. J. Sokolowicz, dyr. rekolekcji.

Węgry. Ojciec św. wydał bardzo ważną encyklikę do biskupów węgierskich. W niej podaje przepisy i rady dla duchownych i wiernych, jak sobie postępować powinni w obecnym położeniu. (Wiadomo, że rząd na Węgrzech chce koniecznie kulturkampf rozpocząć i w tym celu różne złe prawa wydaje). Przedewszystkiem napomina Ojciec św., ażeby katolicy unikali mieszanych małżeństw, jak ognia. Co Ojciec św. katolikom węgierskim w tej sprawie zaleca, odnosi się też i do nas, Katolików polskich. Mieszane małżeństwa, to zwykle prawdziwe bagańskie dla katolików; szkoda z nich dla wiary św., i szkoda dla narodowości. Polacy katolicy niech posłuchają głosu Ojca św. i niech nie zawierają mieszanych małżeństw.

Następnie upomina Ojciec św. katolików węgierskich, aby odbywali więcej katolickie rokrocznie i aby obierali dobrych (t. j. szczerze katolickich) posłów.

Chiny. W tym kraju ciągle trwa prześladowanie chrześcijan. Rząd za słaby, aby ludność w spokoju utrzymać, a kapłani pogańscy podburzają ludzi gorliwie przeciw chrześcijanom. Teraz donoszą, że misye katolickie w Lichien napadły tłumy pogan i zniszczyły je. Misjonarze zdołali jedynie życie uratować.

Indye. Delegat apostołski na Indye, ks. arcybiskup Władysław Zaleski donosi do „Misji katolickich”, że właśnie teraz traktuje sprawę o zakupno gruntów pod centralne seminarium duchowne dla Indyi angielskiej na Ceylonie. Dziwnym zbiegiem okoliczności miejscowość ta, oznaczającą się przeszczepieniem, nazywa się w języku syngalickim Litwa. To nasunęło ks. arcybiskupowi Zaleskiemu myśl zbudowania na tem miejscu kaplicy Matki Boskiej Ostrobramskiej, z jak najwierniejszym zachowaniem kształtu i urządzenia wileńskiej kaplicy, by w ten sposób przenieść część i nabożeństwo do Bogarodzicy z Ostrej Bramy na daleki i uroczy Ceylon, tuż koło głównego seminarium katolickiego.

Ardokaton czekał cierpliwie, aż wreszcie dał im znak, aby skończyli i z nim szli. Połnieśli się tedy więźniowie, a Jan zasypał grób najlepszego ojca i prawdziwego chrześcijanina.

Potem na skienie Ardokaton udali się za nim ku wsi Paunisów. Zanim odeszli, rozkazał tenże Paunisom, aby zamkniętego w budzie Jana także z nim przyprowadzili na plac.

Na rogu placu zgromadziła się wielka gromada Indian, starych, młodych, kobiet, dzieci; wszyscy radzi patrzeni na męczonych nieprzyjaciół.

Na środku placu wbito kilka pali, a w ich pobliżu kupy chróstu i rozmaitego drzewa. Hugon z Amalią dorozumieli się, że mają zginąć śmiercią straszną, ogniewą i zadrżeli.

Zgromadzeni wzniesli wielki okrzyk, gdy Ardokaton z więźniami na placu się okazał. On skinął ręką na kilku wojowników, którzy pobiegli do budy, gdzie zabrani w niewole Konzowie siedzieli, aby ich przyprowadzić.

Szli owi biedacy na śmierć, lecz żaden nie okazał trwogi; szli pewnym krokiem, a oczy ich bardo patrzyły na wrogów.

Potem przywiązano do każdego pala jednego z więźniów. Gromadę wojowników puszczała na nich

Nowomodne wykształcenie szkolne.

Szkolnictwo rozwija się we wszystkich krajach ucywilizowanych potężnie i na szkołę są dzisiaj wszędzie oczy zwrócone. Wyrazy „szkoła” i „wykształcenie”, stały się jednym z hasł dzisiajszych czasów. To uznanie znaczenia szkoły może tylko cieszyć, lecz niestety w szkolnictwie nowoczesnem uwydatnia się z biegiem czasu niedomagania, które polega na zaniedbywaniu wychowawczych zadań szkoły. Coraz to więcej znaczenia przypisuje się nauce, młodzież ma się uczyć przedewszystkiem. Dla tego gromadzi się w szkole coraz to nowe przedmioty, coraz więcej odbywa się rewizji i egzaminów, aby się dzieci nauczyły jak najwięcej. Wśród tej gorliwości o to, by dzieci nabyły jak najwięcej wiadomości naukowych, zaniedbuje szkoła niespostrzeżenie stronę wychowawczą swego zadania. Ta przewrotność w wychowaniu szkolnem nie datuje się od dzisiaj. Posłuchajmy, co o tem pisze już w 1855 r. znany niemiecki uczonec, Aleksander Humboldt, w liście do pewnego pedagoga.

„Bardzo trafnie — powiada on — jest to, co gdzieś ongi przeczytałem, że nasze nowoczesne wychowanie szkolne podobnem jest do łoża Prokrustowego. (Prokustes był rozbójnikiem greckim w dawnych czasach; okrutnik ten męczył schwytanych podróżnych w ten sposób, że ich kładł na łożo torturowe i ciała ich wedle miary tego łoża albo skracał, albo wyciągał). Co jest za długie, to się obcina, a to, co się wydaje za krótkie, wyciąga się, dopóki się nie otrzyma ulubionej obecnie mierności. Dawała metoda szkolna i miała także swoje wady, ale była naturalniejszą: nie uniemożliwiła ona samodzielnego rozwoju. Miałem lat 18 i umiałem tyle właśnie co nic. Moi nauczyciele też nie sądzili, abym wyszedł na człowieka, ale jakoś się to jeszcze zrobiło. Gdybym był popadł w ręce obecnego wychowania szkolnego, to byłbym zginął z duszą i ciałem. Można by ten sposób kształcenia, jeśli wolno użyć nieszlachetnego obrazu, porównać z tuczeniem gęsi kluskami. Tyje się tylko w tłazacz, a brakuje zdrowego mięsa. Zadowolenie z własnej osoby, przemądrzate sądownie wszystkie, oto główne rysy naszej młodzieży. Zatraca się wszelką świeżość, która jest koniecznie potrzebną do statecznych wyższych studyów. Młodociane umysły są obecnie pakówkami, które sparzono gorącą wodą; brakuje im siły kielkowania i rozrastania; zginęła ona w gotującym kotle wiedzy nowoczesnego wykształcenia szkolnego. Wielu z moich przyjaciół wśród nauczycieli akademickich skarżyło się na to przedemną gorzko. Z tego powodu kilka razy korzystałem z sposobności, by o tem mówić z wysoko postawionymi męzami. Wszyscy zgadzali się ze mną, ale nie zrobiono nic, by temu zapobiedz. W Niemczech potrzeba okra-

strząły i raniła ich okropnie, a wreszcie podpalono chróst i drzewo pod nimi, że się zwolna zwęglali. Straszliwy obraz.

Amalia traciła prawie przytomność na widok takich męczarni i tuliła się do Hugona. Raz zwróciła się do Ardokatonu, mówiąc:

— Drzyj przed pomstą Boską, barbarzyńco. Bóg cię ukarze okropnie za te mordy.

Ardokaton nie na to nie odpowiedział, lecz spokojnie wydawał rozkazy i patrzył na umierających Konzów.

Gdy wszystkich Konzów w taki nieludzki sposób zamordowano, zawołał Ardokaton.

— Przywiążcie teraz bladziego człowieka, staro strzelca do pala!

Cisza zrobiła się w tłumie, wszyscy czekali, aż starego Jana przyprowadzą. Gdy jednak widać go nie było, krzyknął Ardokaton niecierpliwie:

— Czyście nie słyszeli? Gdzie jest stary, blade człowiek?

— Uciekł! — odpowiedział Inkur.

— Co, uciekł? — wrzasnął Ardokaton w wielkim w wielkim gniewie. Kto stał na straży?

Inkur potrząsnął głową na znak, że on nie był przeznaczony na stróża.

głych dwóch wieków na to, by usunąć jakieś głupstwo, jednego, aby się o niem przekonać, drugiego, by je usunąć.

Powyższe słowa, pisane blisko przed 40 laty mo-
żnaby zastosować żywcem do dzisiejszych czasów.

Wybory

w powiecie Katowickim i Zaborskim

tem się odznaczały, że więcej, niż połowa wyborców wcale na wybory nie poszła. Ze wszystkich miejscowości, z których „Katolikowi“ o wyniku głosowania doniesiono, to samo piszą. Nie było zwykłego zapału, jaki u nas zwykle przy wyborach bywa, a jaki się przedewszystkiem pokazał przy ostatnich wyborach.

Pan radzca Letocha został wybrany posłem.

	Letocha	Antys.	Socyal.
Laurahuta:	497	86	26
Siemianowice:	579	19	14
Michałkowice:	331	—	—
Ruda:	675	—	—
Katowice:	432	27	7
Kochłowice:	1184	—	—
Różdzień:	746	194	—
Biskupice-Borsigwerk:	520	27	—
Zabrze:	2455	214	88
Zaborze:	1863	98	99
M. Dąbrówka:	158	1	—
Burowiec:	124	83	—
Paulsdorf:	255	48	13
Chorzów:	435	—	13
Przełajka:	87	—	—
Bańgów:	20	—	—

Rodzice! Uczcie dzieci po polsku czytać i pisać!

Wiadomości z całego świata

Cholera. W Berlinie nikt w ostatnich 3 dniach na cholere nie umarł; niektórzy chorzy wyzdrowieli. Władze pilnują przedewszystkiem brzegów rzek, flisaków, marynarzy, bo prawie wszyscy, którzy umarli, przez wodę cholery nabyli. W Kolonii zmarła jedna osoba. W Wiedniu zdarzył się we Wtorek drugi przypadek cholery. Umarł robotnik, który przybył z Węgier. We Włoszech zmarło w nocy z Poniedziałku na Wtorek 9 osób w Neapolu, 5 osób zachorowało w Palermo i kilka w innych miastach. W Rzymie cholery nie ma. W Holandyi nie odbyły się manewry, bo w owej okolicy zmarła jedna osoba na cholere. W Anglii zmarły od Poniedziałku 3 osoby.

Sławny prof. Koch z Berlina, który się szczególnie cholera zajmuje, ogłasza w gazetach swoje myśli i spostrzeżenia dla wiadomości lekarzy. Skutkiem jego rad lekarze robią różne doświadczenia. Jeden z nich miał znaleźć bakcyle (zarazki) choleryczne u ludzi, którzy wcale na cholere nie chorowali, ale wiele z cholerycznymi do czynienia mieli. Lekarze przypuszczają tedy, że bakcyle choleryczne dopiero wtedy stają się trującymi i wywołują chorobę, skoro człowiek zastanie, zachoruje na żołądek i t. p.

Niemcy. We Wtorek zaczęły się w Berlinie narady nad uchwałami, które przed kilku tygodniami na naradzie ministrów we Frankfurcie powzięte zostały względem podatków nowych. Gdyby nie sprawa wojskowa, nie potrzebaby radcom męczyć się nad tą sprawą. Mają tam radzić o podatku na

— Kto stał na straży? — poraz drugi krzyknął Ardokaton.

Wtedy wystąpił młody Paunis i drżący przybliżył się do Ardokatona.

— To ja!

— Wiesz, co cię czeka? — rzekł tenże.

— Wiem, odpowiedział biedny. — Ardokaton machnie swoim tomahawkiem, ja zaś ukłękne, a Ardokaton mnie zabije.

— Twoje słowa są trafne! — odrzekł Ardokaton i jednym zamachem rozstrzaskał mu głowę swoją maczugą.

Potem spokojnie, jakoby muchę zabił, zwrócił się do Amalii i rzekł:

— Pójdź!

Amalia sądziła, że godzina śmierci dla niej nadeszła. Trzymając się mocno ramienia Hugona postąpiła za dzikimi. Hugonowi męszało się w głowie z rozpacz; oglądał się w około, czy nie zdoła dorwać się noża; przyszło mu bowiem na myśl, że lepiej Amalią jednem pchnięciem noża od razu zabić, aniżeli pozwolić, ażeby ją w tak okropny sposób męczono.

Lecz do tego nie przyszło. W tej chwili bowiem Ardokaton odezwał się do tłumy:

— Idźcie do domu, bo na dziś dosyć. Duchy poległych naszych braci są przeblagane; krew popłynęła, a ziemia wessała ją w siebie, dosyć na dzisiaj. Skoro zaś słońce po raz trzeci wstanie z morza, a dwie noce po dwóch dniach nastąpią, wtedy popłynie krew i tych białych ludzi.

Tu wskazał na Amalię i Hugona.

tabakę i na wino. Każde państwo, należące do cesarstwa niemieckiego, przysłało jednego radcę do Berlina. To jest tedy ową kuźnię, gdzie ukują nowe podatki.

— W Elblągu, mieście Prus Zachodnich, bywało w 1 klasie przy wyborach sejmowych i miejskich po 50 wyborców. Podług nowego prawa będzie w niej od-
tąd tylko jeden i ten wybiera, n. p. przy wyborach miejskich, trzecią część wszystkich radnych. Coraz więcej się pokazuje, że bogaci będą mieli bardzo wielki wpływ przy wyborach. Tysiące biedniejszych w 3 klasie będą miały tyle głosów, ile jeden lub kilku w 1 klasie. To jest niestuszenie i prawo powinno czem-
prędzej być zmienione. Konserwatyści i liberali je ułożyli.

— Bardzo wymowne liczby. Gazety podają wiadomości o tem, czy przybyło, czy ubyło katolików i innych wyznań w przeciągu ostatnich 20 lat w kraju cesarstwa niemieckiego. Te wiadomości pokazują, że w całym królestwie pruskim ubyło katolików i to 13 na każdy tysiąc ludności. Ewangelików też mniej, lecz ubyło ich tylko 8 na każdy tysiąc. W Alzacyi i Lotaryngii stracili katolicy najwięcej, bo 32 na każdy tysiąc. W całym cesarstwie niemieckim ubyło katolików po 5 na każdy tysiąc, a ewangelików właśnie po 5 na każdy tysiąc przybyło.

Te liczby są wielkiem napomnieniem dla wszystkich katolików, ażeby byli baczni na siebie i wiary św. nie utracali. Przedewszystkiem rodzice mają wielki obowiązek, strzedz wiary dzieci, jak oka w głowie.

Z tych liczb też widać, że protestantyzm nie śpi i nie próżnuje. Ma on poparcie w rządzie. Kto się dobrze w około siebie obejrzy, ten dostrzeże niezawodnie różne usiłowania protestantów, aby swoje wyznanie rozszerzyć. Na Górnym Śląsku szczególnie to widać. Oby wszyscy katolicy, mianowicie tacy, którzy mają wpływ, zrozumieli, że choćby na oko i kultur-
kampfi ustał, wistocie nigdy on nie ustanie. Bądźmy baczni i bardzo baczni, zwłaszcza my tu na polskim Śląsku, a każdy niech dba o to, aby katolików nie ubywało.

— Wybory do sejmiku pruskiego mają się odbyć, jak słyhać, na końcu Października i początku Listopada. W końcu Października oberze się walmanów, a ci wybiorą na początku Listopada posłów.

— Skoro podatek wyższy na tabakę zostanie zaprowadzony, przypuszczają, że ludzie mniej cygar będą palić. Fabryki będą mniej fabrykowały, a przez to dużo robotników straci robotę. Obliczają, że przynajmniej 50 tysięcy robotników będzie mniej potrzeba.

— Berlińskie gazety donoszą, że rząd ciągle jeszcze zasięga różnych wiadomości co do piwa. Bez przyczyny to nie jest, — tak piszą, — i niezawodnie rząd namyśla się, czyby się nie dało, zwiększyć podatku od piwa. Z drugiej strony znów mówią, że to niepodobna, bo kanclerz Kapriwi powiedział w parlamencie, iż piwo pozostawia w spokoju.

Austria. Katolickie gazety piszą, iż nieprawdą jest, jakoby cesarz już był przystał na kultur-
kampfy prawa na Węgrzech. Cesarz jeszcze się namyśla.

Rosya. Do 1-go Stycznia 1894 muszą wszyscy żydzi albo wywędrować z Rosyi, albo zamieszkać w tych okolicach, gdzie im nakazano. Tylko 70-letni starcy mogą pozostać, gdzie dotąd przebywali, lecz muszą mieć środki do życia. Skoroby gminy miały ich utrzymać z kas dla ubogich, wtedy niewolno im pozostać na miejscu, ale muszą także wywędrować.

— Gazety niemieckie piszą, że z chwilą, gdy się wojna celna między Niemcami a Rosyą zaczęła, rząd rosyjski złagodził przepisy paszportowe, które prze-

Zgromadzeni Paunisowie usłuchali tego nakazu, a za chwilę pozostali na placu więźniowie sami z Ardokatonem.

— Patrz, — odezwał się dziki do Amalii — patrz na tych Konzów, jak ich ciała się dopalają! W twojej, jest mocy, uratować siebie i męża. Masz wolność wyboru. Jeżeli twego męża istotnie kochasz, to uratuj go od śmierci.

— Nie trać słów — odpowiedziała na to Amalia. — Umrę chętnie razem z moim mężem. Twoją żonę, barbarzyńco, nigdy być nie mogę; wolę śmierć. Twarz Ardokatona pokryła się rumieńcem gniewu, a ręka jego szukała noża za pasem. Hugon przycisnął żonę do siebie, chcąc ją zasłonić przed ciosem. Wtem nadbiegł Inkur z wiadomością, że Tango z wielu wojownikami puścili się w pogoń za starym strzelcem, Janem.

Ardokaton schował nóż z pasa i rzekł:

— Gardzisz mną, błada niewiasto! Czekaj, nauczysz się mnie szanować. Ty naigrawasz się ze mnie, lecz czekaj; będziesz przedemną drżała, jak ryba, gdy ją się na wędcę z wody wydobywa. Przysięgam ci, że umrzesz z mojej ręki, lekką śmiercią i tego dotrzymam. Lecz ten — tu wskazał na Hugona — zginie najokropniejszą śmiercią. Członek po członku każe mu wyrwać, aż nie umrze. Czekaj, słaba kobieto, ty mnie uszanujesz! Dwa dni masz czasu do namysłu. Potem znów ci się będę pytał, czy chcesz zostać moją żoną, czy nie? Jeżeli się zgodzisz, będziesz panią całego ludu dzielnego, a mąż twój także ujdzie śmierci. Rozważ to sobie!

(Dalszy ciąg nastąpi).

chodzenie granicy ułatwiły. Podobno się spodziewało, że przez to dużo różnych artykułów z Rosyi do Niemiec przemycać (szwarcować) będą. Tymczasem stało się przeciwnie, bo z Niemiec do Rosyi towary przemycali. Dla tego teraz znów przejście granicy trudniejsze a straż nadgraniczna pomnożona.

Galicya. Cesarz austriacki przybył na manewry do Galicyi. Ludność polska przyjmowała go bardzo serdecznie. Chociaż cesarz jest Niemcem, Polacy są mu jednak wierni i miłują go szczerze. Dla czego? Dla tego, ponieważ nie pozwala uciskać ani ich wiary, ani mowy. W Galicyi jest wszystko po polsku i w szkołach, i w urzędach i sądach. Pomimo to cesarstwo austriackie nie poniosło żadnej szkody, co więcej, Polacy galicyjscy mianowicie posłowie, popierają rząd w wielu sprawach. Najlepsze świadectwo wystawił im teraz sam cesarz, bo powiedział do witającej go szlachty tak: „Szczęśliwy jestem, że się znowu znajduję pośród was, w kraju który mi zawsze i przy każdej sposobności tyle składa dowodów patriotyzmu, w kraju, którego posłowie z prawdziwym i głębokim patriotyzmem mają na oku dobro nie tylko swojego kraju, ale całej monarchii. Korzystam ze sposobności, ażeby raz jeszcze z tego powodu wypowiedzieć moje uznanie i cesarskie podziękowanie. Mój wyborcy i szczególnie serdeczny stosunek do tego kraju zawdzięczam mądrym i patriotycznemu postępowaniu jego przedstawicieli. Dziękuję panom, żeście się na powitanie zebraли i wypowiadał nadzieję, oraz głębokie przekonanie, że mój stosunek do tego kraju się nie zmieni.“ Polacy, czy tu, czy gdzieindziej mieszka, nie są podli, aby za sprawiedliwość niewdzięczni byli. Ponieważ cesarz austriacki oddaje im sprawiedliwie, co im się należy, ponieważ pozwala im pozostać Polakami, są mu oddani wiernie i w miłości.

Francuski prezydent choruje na wątrobę i od pewnego czasu nie może się sprawami państwa zajmować, jak dawniej. Przed paru dniami rozeszła się nawet wieść w Paryżu, że go lekarze operowali, skutkiem czego umarł. To się nie sprawdziło, lecz za to słyhać, iż z powodu choroby zamierza urząd prezydenta złożyć. Urzędowe gazety przedstawiają chorobę jego jako lekką.

Z Belgii. Urzędową mową w Belgii jest francuska, chociaż Belgii nie zamieszkują Francuzi, lecz dwa szczepy, z których każdy ma swoją mowę ojczystą. Walonowie mówią mową, podobno do francuskiej, Flamandczycy zaś podobną do niemieckiej. Owi Flamandczycy szczególną okazują pieczołowitość w zachowaniu i pielęgnowaniu swojej mowy. Nie chcą jej się wyrzucić i ciągle się o to starają, ażeby we wszystkich urzędach mowa ich zaprowadzona została. Teraz postanowili uczynić, co następuje: „Aby pracy ich nad utrzymaniem mowy ojczystej nadać stały kierunek i aby sprawić, żeby wszyscy Flamandczycy wspólnie jedną drogą szli, rozpisali wybory zastępców, których każda okolica ma sobie wybrać. Ci zjadą się do Brukseli i utworzą „radę flamandzką“ czyli niejako rząd flamandzki. Ta rada będzie kierowała całym narodowym ruchem Flamandczyków. Zadaniem rady ma być: praca nad podniesieniem i odrodzeniem moralnem i materyalnem ludu flamandzkiego. Jak to dziś wszędzie każdy naród dąży do tego, ażeby swoją ojczystą mowę mógł zachować! Niech to dla nas, Polaków Górnoszląskich, będzie przykładem i zachętą!

Anglia. Wyższy sejm angielski stroi sobie żarty z tak poważną rzeczą, jaką jest nowe prawo dla Irlandyi. Na pierwsze czytanie tego prawa wyznaczono godzinę o północy, niby to z wielkiego pośpiechu; przybyło na nie 4 panów, choć ich tam razem blisko 600 siedzi. (Jest przepis, że skoro w tym sejmie 3 członków jest obecnych, to już uchwały są prawne). Pierwsze czytanie nie wiele znaczy. Przy drugim czytaniu było ich więcej. Minister prosił ich, aby prawo przyjęli, bo wtedy okażą się sprawiedliwymi dla uciskanego kraju. Wtedy wstał jeden z wielkich panów i prosił, aby prawa nie przyjęli, bo jest ono nieszczerem dla Anglii. Co się stanie, to zapewne już w przyszłym „Katoliku“ napisać będzie można.

Wiadomości bliższe i dalsze.

Bytom. Przybliży się dzień uroczystości podwyższenia św. krzyża, na który to odpust wyjechała przed dwoma laty procesya z Bytomią pociągiem nadzwyczajnym. Zeszłego roku policya dla cholery nie dozwoliła; latós zaś odbędzie się pielgrzymka za staraniem Przew. ks. administratora Strzyckiego. We Wtorek 12-go Września br. zostanie o godz. 6 rano msza św. z błogosławieństwem odprawioną; następnie wyruszy procesya na dworzec górnoszląski, z kądem pociąg nadzwyczajny odjedzie o godz. 9 minut 20 do W. Strzeleca. Tam ztąd pójda pieszo aż do św. Anny. W Piątek 15-go bm. wróci procesya po zwykłym nabożeństwie na dworzec do W. Strzeleca i przybędzie do Bytomi o godz. 8 minut 16. Następnie odbędzie się w kościele Panny Maryi przywitanie pątników i błogosławieństwo. Bilet zwrotny do W. Strzeleca kosztuje dla trzeciej klasy 2 marki.

— Kolej wązkowata, której z różnych stron tyle przeszkód czyniono, przybliży się coraz więcej do swego wykończenia. W tych dniach przywieziono dwie

Związek strzelecki w Katowicach.

W Niedzielę 10 Września o godz. 3 po poł.
odbędzie się tegoroczne

strzelanie na króla i sędzińskie w nowowbudowanej strzelnicy.

Zabawa ta trwa 8 dni i kończy się w Niedzielę 17-go Września br. W ciągu tych dni odbędą się przy koncertach

zabawy ludowe i t. d.

Ładne budy kramarskie i strzelnicze na miejscu. Na tę zabawę zaprasza uprzejmie

ZARZĄD.

Wielkie wygrane bez żadnego narażenia się.

Wygrane podług planu.	Obok wymienione wygrane muszą zostać
1 raz 2 miliony	1 los prem. medalańskim
5 razy 1 milion	1 złotym losom Barletta i
1 raz 500 000	1 los prem. miasta Augsburga
5 razy 400 000	Żadne niewygrane! Każdy los wygrywa!
6 " 200 000	Przysięga ciąg. 16 Września br.
79 " 100 000	Każdy los Barletta wygra najmniej 100
59 " 50 000	franków, gra młma tego bez dopłaty dalej
25 " 30 000	i może części tejże i ogromne wygrane
24 " 25 000	osiągnąć. Losy te są nieulekko zastępowane
20 " 20 000	wane i wszędzie dozwolone. Sprzedają po-
	franków itd. wy-
	placone w złocie
	wysze 3 losy oryginalne razem z miesięcz-
	ne raty 6 m. Każdego gatunku 2 sztuki = 6
	sztuk za 10 m. miesięcznie. O łaskawe zamówienia proszę maraz

Interes bankowy J. Scholl, Berlin, Nieder-Schönhausen.
Zastępcy pożądam.

Niniejszem zawiadamiam Szan. Publiczność Król. Huty i okolicy, iż postanowiłem mój skład sztofów garderoby męskiej i dla dzieci do tego stopnia powiększyć, iż śmiało do największych policzony być może. Daje zatem sposobność Szan. Publ. po katoliku i po polsku myślącym przy potrzebie nie być już jak dotąd zmuszonym do niesprawiedliwych bezwzględnych zaocenien składów się udawać, gdyż można teraz wszystko u swojego rzetelnego i sprawiedliwego a przytem taniej dostać. Nie jest to żadne żydowska spekulacja, obiecująca niemożliwe rzeczy. Rodacy niech się raczą przekonać, że rzetelność i sprawiedliwość jest moją zasadą. Ubioru na obywatelski wykonuję pod gwarancją dobrego kroju po tanich cenach i jestem w stanie wszelkiej konkurencji czczo stawiać. Obok mojego składu założyłem także wielki magazyn mód i bielizny we wszelkich żeńskich potrzebach jako to: kapelusze, kwiaty, wstążki, bielizna, tywary wełniane, artykuły w ten zakres wchodzące itp.

Walenty Pronobis, mistrz krawiecki, Król. Huta naprzeciw ogrodu cesarskiego i probostwa św. Jadwigi.

VIÑADOR handel hurtowny wina.

Proste sprzedawanie najwyborniejszych starych win medycyjalnych i takich na drugie śniadania — Czystość gwarantowana. (kw.A)

Malaga, czerwone porto, sherry, marsala 1/4 butelka po 2 i 2,50 mrk. Madera i biały porter 1/4 but. 2,50 i 3 m. Lacrimae Christi 1/4 but. po 3 i 5 m.

Sprzedaj w 1/4 i 1/2 but. po wyżej wymienionych cenach oryginalnych. Do dostaw

w aptece pod orłem, H. Herzberger w Katowicach, w aptece pod orłem Jerzy Redlich w Koźlu, w apt. miejskiej Oswald Koepsch w Mysłowicach, w aptece król. uprzyw. C. Winter w Kietru.

Usiłowano

sławny po całym świecie Mortén A. Hodurka z Raciborza (znany jako najlepszy środek wybijający wszystkie robactwo, muchy, mole, szwabry, rasy, pluskwy, pchły, kleszczyki itd.) podrobił w opakowaniu i napisie dotychczasowym; dla tego potrzeba przy zakupie na firmę A. Hodurka zwracać, aby się przed szkodą ostrzedzić. Możliwy można dostać w paczkach po 10, 20, 30, i 50 fen. (1 si- kawka 20 fen.) wszędzie we wszystkich lepszych składkach towarów kolonialnych i mydła. (kw.A)

Gospodarstwa rentowe.

Podpisana Spółka Ziemska ma na sprzedaż pod korzystnymi warunkami następujące gospodarstwa rentowe:

1. w Markowicach, powiat średzki, stacya kolei żelaznej Pierchno:

- Dwa folwarki z obszarem po 300 morgów z kompletnymi budynkami, inwentarzami i zadbawami.
- Cztery gospodarstwa z obszarem 60 morgów z kompletnymi budynkami i zadbawami.
- Kilka parcel obszarowych bez budynków z obszarem 12, 30, 60 i 100 morgów.

2. w Naramowicach 1/2 mili od Poznania:

- gospodarstwo z obszarem 112 morgów, z kompletnymi budynkami.

Nabywca winien wpłacić jako zaliczkę dziesiątą część ceny kupna za ziemię i czwartą część ceny za budynki, oraz przejąć na siebie rentę wynoszącą 4 0/0 reszty ceny amortyzującą się w 60 1/2 latach. Na wystawienie budynków otrzyma nabywca na żądanie pożyczkę amortyzacyjną po 4 0/0.

Spółka Ziemska w Poznaniu (Posen), ulica Rycka nr. 13.

Wygodne gotowanie kawy. Kafeina.

Bezolejny ekstrakt kawy, czysty i niepodrobiony. Przepis do użycia: kawa gorąca: nalewa się gorącą wodę na 2—4 łyż. kawowych kafeiny na 1 filiżankę. Jako zimny napój orzeźwiający bierze się 1—2 łyżeczki kawowych kafeiny na jedną szklankę wody. (E.B. 8355)

Cała butelka 1,60 m., pół 0,85 m.

Do dostaw u Józefa Kallera w Bytomiu, Jana Kallera w Bytomiu, Józefa Przesiedlinga w Bytomiu, M. Sachsa w Król. Hucie, F. Bernarda w Król. Hucie, Wojciecha Hankle w Katowicach, Józefa Sadlo w Gliwicach, Ernesta Sagana w Konusie w Lublińcu.

Nasze składy zostaną w Środę (dzień targowy) dnia 20 b. m. z powodu

żydowskiego święta zamknięte.

Wielkie Strzelce we Wrześniu 1893.

Pinkus Apt. S. Fraenkel. L. Berg. S. Nothmann. B. Nothmann. F. Wittner. L. Fernbach. D. Creutzberger. W. Epstein. M. Pese. D. Schindler. A. Littmann. S. Vulkan. M. Uko. F. Steinitz. Kuttner.

Dla posiadzcicieli dóbr i odsprzedawaczy

polecam moją skuteczną kwasem siarkowym rozpuszczoną

mąkę z kości

z najmniej 3 proc. azotu i 16 proc. kwasu fosforowego, z których 9 proc. we wodzie łatwo się rozpuszcza, (przygotowane tak, że zaraz i później skutkuje); mąka jest sucha i można ją maszyną siać, prócz tego wszystkie inne rzetelne sztuczne nawozy w skutecznym stanie i tanio. (1302)

TH. PYRKOSCH, fabryka chemiczna „Ceres“ w Raciborzu.

Wielka wyprzedaż!

Ponieważ skład mój przenoszę, sprzedaję cały zapas gotowej garderoby męskiej, paletotów i garderoby dla dzieci po bardzo niższych cenach.

S. EISNER w Katowicach, ul. Grundmanna.

Niżej podpisani wykonują wszelkie wymiary, utrołowania i w ten zakres wchodzące projekta.

Dr. Suden przysięgły miernik Fritsche miernik i znawca.

w Katowicach, biuro na placu Fryderyka, cukiernia Krones'a. (kw)

Za kilka dni
ciagnienie.
Los tylko II. wielkie wylosowanie koni w Baden-Baden. Wygrane w wartości 180,000 m. Główne 20,000 mrk. Wygrane 10,000 mrk. Losy po 1 m., 11 losów 10 mrk.; porto i lista za 20 fen. osobno. przesyła F. A. Schrader, główna agencja, Hannover, Gr. Packhofstr. 29

Wiele pieniędzy oszczędzi ten, który sobie da przysłać za zaliczką albo poprzednim nadaniem pieniędzy w znacach pocztowych, tylko za (kw. II) 1 marke

20 różn. obrazów świętych (obrazy olejowe, litolitografie, statyry) wielkości 63x49 do 32x25 cm., pomalowy niemi święta Rodzina 51x19 cm. Wyprzedaż trwa tylko krótki czas.

C. F. Kaufmann, Heidelberg.

Moritz Hamm, Markneukirchen i/S. Najlepsze i najtańsze źródło zakupna instrumentów muzycznych i stron wszelkiego rodzaju. Specjalność: cytry. Cennik darmo. ML2247

Ryszard Cichon

w Katowicach, ul. Grundmanna 7 przy starym sądzie. poleca sutoy na suknie, towary aksamiłne i jedwabne, flanele, sukna dla pań, barachany, poswy, wstępy, płótna, firanki, chustki, romaita okrycia, bieliznę dla p.d. mężczyzn i dzieci, zapaski, bluzy, sukienki, spodnie, koszule wierzchnie, kołnierze, krawaty, parosole, trykoty, rękawiczki, podszewy, kapelusze garnirowane, kwiaty, pióra, tule, koronki, wstążki, gorsety, przadz, kocytki, wieniec, obwódki, guziki, podszewki, dywany, chodniki i t. d. (kw.)

Budynki gospodarcze

z 50 morgami łąki i 40 morgami roli są zaraz tania do wynajęcia. Biłgach wiadomości u niżej (1102) Karol Sedlatzek, Świętochłowice.

Chłopca

chocącego się wynieść z rodziną i wyrobić kielbas, przyjmie zaraz Franc. Kubitz, mistrz rzeźnik w Król. Hucie ul. Krzyżowa

!Baczność!

W Biskupicach, po lewej stronie szosy do Zabrze utworzyłem skład obrazów, lamp, krzyży, świeczników, różańcy, kielaszków kościelnych rzeczy szkolnych jako też onkru, kawy, wina, piwa i cygar. Proszę szan. publiczność i znajomych mých z bliska i z daleka o łaskawe poparcie mego składu. Za najlepszy towar i bardzo przystępne ceny ręczy (1243)

Franciszek Muschalla z Biskupic.

Fabryka chemiczna

towarzystwo akcyjne, dawniej Karol Scharf i Spół. w Zawodzie pod Katowicami utrzymuje skład różnych sztucznych nawozów u kupca pana J. NIERADZIKA w Mikołowie, który takowe po cenach fabrycznych sprzedaje. Obok satacznych nawozów z Zawodzia ma p. Nieradzik także na składzie (1286)

Tomasówkę

(Thomaschlacke) kainit itd., co także po cenach fabrycznych sprzedaje.

Od dziś dnia znajduje się moja

fabryka kwiatów

na ulicy Kościelnej nr. 6 (targowisko na mleko) w domu p. Grubnera, (wchód też z ul. Tarnowskiej nr. 47). (K. Równocześnie polecam się do wyrobiania wieniec ziołowych i srebrnych, bukietów, glerland, uzupełnienia koszyczków na kwiaty, jako też artykuły na wesela procezy i t. d.

Franciszka Urbanczyk w Bytomiu G.-Szl.

JAN KALLER,

ulica Krakowska 21 przedtem Karol Tschoepe poleca najlepszą

mąkę różanną (hansbak) i mąkę pszenną po cenach miłyńskich, jako też

najlepszy twardy cukier farynę po 31 fen., najwyborniejszą kawę familijną

funt po 1,40 mrk. jawa funt 1,60 m., złotą menado 1,80 m.,

piękna jasna i ciemna presówkę

najlepszego gatunku funt po 1 marce.

Dziennie świeżo wędzone i marynowane śledzie,

również wszystkie towary korzenne po najtańszych cenach.

Przyoblecnie się skórą i rzetelną usługą.

Największy skład darteo i niedarteo pierza, 1 ft. za 1,00, 1,40, 2,00, 2,25, 2,50, 2,75, 3,00, 3,50. (kw.)

W. Zeppler, Zabrze naprzeciwko S. Fleischera.

Dom

nowo wybudowany, 8 mieszkań, chłew i stodoła w Karbie są natychmiast do sprzedania za cenę 10200 marek, wpłaty zaraz 3000 mrk. Gdzie, powie właściciel domu konsumowego. (1300)

Piekarnia

z dobrem powodzeniem jest od 1 Października br. do wynajęcia. Franc. Praetz, oberzysta, kol. Brzesowice przy Barleju.

We wielkiej wsi położonej w bliskości Łopatki jest (1261)

gościniec

z dobrą powódzeniem, z wielką salą, połączony z składem towarów kolonialnych i rzemieślniczych, z rzeźnią (szlachthausen) ołiewami itp. do sprzedania. Gdzie? powie eksp. „Katolika“.

Zostałem mianowany (1296)

notaryuszem

Regentke, adwokat i notaryusz, Król. Huta.

Szanownym odbiorcom ze Zabrze i okolicy polecam najlepszą amerykańską naftę, funt 13 f. i wszelkie inne towary kolonialne

po najniższych cenach. (kw. Franciszek Bochynek, skład towarów kolonialnych, win, łąkoci i cygar w domu, gdzie dawniej był W. Borlinski).

Szanownym odbiorcom użycia od 15-go bm. przy zakupie 4% rabatu

1 rozdaniem znacz. (marki) od 5 fen. z wyjątkiem przy masie i chlebie. (1297)

Augustyn Bernard w Wieru.

Zupełnie nowe! Niezawodnie strąca się (1223)

brodawki

w przeciągu 2 dni bez bólu przy użyciu aptek. Seehausen'a

środek przeciw brodawkom. Wiele świadectw uznania! Cena 50 fen. Na sprzedaż w Herzbergera apt. pod orłem w Katowicach.

Warto spróbować przy (1233)

ból zębów

„Dentile“, która prawie cudownie i zupełnie niezakłóciwie działa. Spróbujcie się w 10 min. W Tarnobrodzie jedynie nasładowanie w aptece p. ankiel, w Katowicach w aptece pod orłem p. H. Herzbergera i w Pyskowicach u p. H. Tippers.

2 wozy

4 calowe; jeszcze dobre i mocne sprzedaj tanio (1199)

A. Friskora, Wielkie Strzelce. W Skoczowie na Śląsku austr. jest (1228)

młyn

blisko stacyi kolejowej na sprzedaż. Zapytać się można właściciela.

Michała Czapula.

W Karbie jest natychmiast do wynajęcia

SKŁAD

z mieszkaniem. Gdzie? powie właściciel domu konsumowego. (1295)

Gospodarstwo,

wielki dom, przybudowania, 24 morgów dobrej roli, wiele gminy do wyrobu cegieł skała i wiele placów do budowania sprzedaje gwałtowno przedsiębiorstw zaraz tania (1240)

Emil Toepler, Katowice, przedmieście polne po lewej stronie.

3600 marek

poszukuje na I. hipotekę. Zgłoszenia przyjmują ekspedytor „Katolika“.

12000 mrk.

ma od 1-go Grudnia br. do wypłaty Zuzanna Janotta, Bytom G.-Szl., ul. Długa 12. (1299)

Poszukuje się na większe dominium w powiecie Rybnickim od 1-go Stycznia 1894 r. zdatnego

szafarza

do koni. (1301) Zgłoszenia pod N. K. 100 do eksp. „Katolika“ aż do 14-go bm.

Wojasera lub agenta do sprzed. cygar ludom wyg. stanu i restaur. poszukuje pierw. skład Eamburk z wys. wynagrodzen. Zgłosz. pod R. 9863 do Hynr. Elster w Hamburgu. (Etl. 54)

Stanowisko otrzyma każdy wazędnie darmo. Zadać kartę poczt. Stollen-Auswan Carner, Berlin W 2.

Zręcznego człowieka,

który jest w stanie służyć kaucją poszukuje od 1-go Października br. za kasyera i sprzedawcą. (1305)

G. Neidlinger, Bytom G.-Szl., ul. Dworcowa 39.

Uznania poszukuje do swego handlu towarów korzennych, tytoniu i cygar (1186)

M. Przywara, Katowice, ul. Grundmanna 28.

lokomotywy, a w przyszłym tygodniu sprowadzą znaczącą liczbę wagonów. Obecnie kładą szyny na ulicy Dągosa.

— Rada miejska ma ważne zadanie i wpływ na wszystko, co się w mieście dzieje. Co dwa lata ustępuje część radnych a obywateli obierają nowych w ich miejsce. I w tym roku będziemy kilku obierali, niezawodnie w Listopadzie. Głosować może tylko taki, kto jest w liście zapisany. Lista jest do 15 go tego miesiąca na ratuszu wyłożona i każdy może w nią zajrzeć, czy jest zapisany. „Katolik” zachęca do tego. Skoro wszyscy uprawnieni są zapisani, wtedy też wszyscy mogą głosować i wybrać dzielnych zastępców do rady miejskiej, którzy dobra miasta i wyborców będą pilnowali.

— W sprawach kradzieży w Król. Hucie rozpoczęło się w tutejszej izbie karnej w Poniedziałek 12 bm. sąd, przed którym stanęło 18 oskarżonych i przeszło 50 świadków.

Ruda. We Wtorek w nocy zamordowano gospodarza Dworaczka, pilnującego wymłóconego owsa w stodole swej. Złodzieje cięli go siekierą dwa razy w głowę i zdruzgotali mu czaszkę. Następnie włożyli mu w prawą rękę rewolwer jakoby nieboszczyk był popełnił samobójstwo. Owsa skradziono siedem miechów. Policji nie udało się jeszcze, mimo najściślejszego śledztwa, wykryć owych łotrów.

Królewska Huta. Górnikowi Z. ukradziono z kieszeni 23 marki. Po wypłacie miał się upić i leżeć na drodze. Złodzieja jeszcze nie wysledzono, lecz policja ma już pewnego człowieka w podejrzeniu.

Świętochłowice. Już trzynaste lat pracuję na kopalni „Deutschland“, ale jeszcze takiego porządku, jak teraz, nie było. Dawniej każdy po polsku mógł się rozmówić nawet z zarządcą kopalni i było nam z tem dobrze. Od nowego roku mamy nowego „inspektora“. Jest to bardzo grzeczny pan, ale zaprowadził u nas zwyczaj wojskowy, jakbyśmy byli rekrutami, a nie ludźmi starymi. Otóż od 1 Sierpnia taki wyszedł nakaz: Kiedy pan „Berginspektor“ przyjdzie na dół do kopalni, do przodku lub na filar, to starszy górnik, gdy go ujrzy, musi mu iść naprzeciw i meldować jak przy wojsku feldfelcerowi: „Numer so und so, belegt mit 3 Häuer und 4 Schlepper, Leistung 72 Kasten itd. itd.“ Wielu z nas nie mówi tak dobrze po niemiecku, aby tak mogło meldować, więc ci nieboracy muszą się na gwałt uczyć niemieckiego, jeżeli im chleb miły, bo po polsku nikt nie śmie meldować. Dawniej tak nie było, a dobrze było, teraz niezadowolenie wielkie między nami. Za starzy my już na takie drylowanie rekruckie.

Katowice. W Sobotę uwięziono tu Teofila Hankiego, częstego gościa w domu poprawy. Wyłudził on kilku osobom pieniądze, udając że jest pisarzem ludowym, a nikomu żadnej próby nie pisał. Gdy się jeden z poszkodowanych o tem dowiedział, zaskarżył wydrwigrosza u policji, która zaraz jego oszustwu położyła koniec.

Mysłowice. Rzeźnicy Kautzer i Biczysko pokłócili się w rzeźalni gwoździ — papierosa. Przy tem ugodził Kautzer swego przeciwnika tak niebezpiecznie w udo, że musiano natychmiast zażądać pomocy lekarskiej.

Mysłowice. Mistrz rzeźniczy Nabel prowadził onegdaj do rzeźalni krowę, która mu na drodze uciekła i wprost na dworzec popędziła. Maszynista V., nie zdoławszy gwałtownie pędzącej wyminąć, został tu o ziemię powalony, przyczem sobie rękę złamał. Pożalowania godnego odstawiono do lazaretu miejskiego.

— W Środę przyaresztowali żandarmi austriacy J. Glasera, prowadzącego handel winny, podczas gdy bracia jego Szymon i Wilhelm zdołali jeszcze zawczasu czmychnąć. Zamieszkali w Siedmigródzie założyli skład wina w Mysłowicach, przyczem się dopuszczali — jak słychać — częstego przemytnictwa, nawet i oszustwa.

Burowiec. Małżonkowie Ignacy i Franciszka Gwiazda obchodzą 12-go Września br. jubileusz srebrnego wesela. Oby Bóg im pozwolił doczekać złotego!

Radzionków. Do pewnego składu przyszła kobieta kupić szkła. Gdy kupiec się do ościennego pokoju oddalił, zakradła się do kasy i zabrała ze sobą kilka marek. Ostrzeża się niniejszem wszystkich kupców przed oszustką; zarazem nadmieniam, że jeżeli pieńdzy nie zwróci, wtenczas odda się ją bez względu do sądu. Dotąd czeka kupiec, nie chcąc wzgardy robić ani wsi ani jej krewnym i znajomym.

Mikolów. Rzeźnikowi Piskiemu zginęły kilka razy pieniądze ze sklepu. Domyśliwano się w różny sposób, kłoby je był ukradł, aż tu w zeszły Piątek przytrzymano chłopaka prawie w tej chwili, jak znów z kasy pieniądze brał.

— 16-letni chłopak Czekara z Orzesza opuścił przed dwoma laty dom rodzicielski i włóczył się po świecie. Przy tem nigdzie nie pracował, a gdy mu głód dokuczał, ukradł wszystko, co się dało. W tych dniach kupił sobie, aby utrudnić odkrycie jego śladu, nowe ubranie, a stare położył na grobli. W mniemaniu, że tu jakieś nieszczęście zaszło przy kąpieniu się, spuszczone natychmiast staw, lecz nie znaleziono żadnego trupa. Rzecz wyjaśniła się dopiero później, gdy policja włóczęgę uwięziła.

Wyry. Przed niedawnym czasem skazał sąd Gliwicki Maryannę Piątek na śmierć za zabójstwo dziecka. Prośba, podana do Najj. króla o ulaskawienie, była o tyle skuteczną, że karę śmierci zamieniono na dożywotnie więzienie.

Gliwice. Znowu zaszedł smutny przypadek, że kilka łobuzów napadło cyklistów i zraniło ich dość niebezpiecznie nożami. Pominąwszy już, że sąd karze podobne występki jak najostrejszymi karami, tj. nigdy pieniężnymi lecz zawsze dłuższymi więzieniami, świadczy to o wielkiem nieokrzesaniu naszej młodzieży. I dziwić się potem, że obcy się z naszego ludu urągają, kiedy nieomal wszędzie bez najmniejszej przyczyny witają cyklistów gradem kamieni. Byłby wielki czas, żeby tych wybryków zaniechano, a ten i ów przeczytał sobie polską książkę lub gazetę, co mu zawsze korzyść wielką przyniesie. Podobne skargi zachodzą niestety i w Katowickim i w Bytomskim. Gliwickich sprawców poznano i oddano do sądu.

Gerzów. Ciekawy przypadek zaszedł z cechem sukienników. Trzech członków zarządu cechowego rozebrało między siebie prawie całą gotówkę z kasy. Na dom, będący własnością cechu, zaciągali hipoteki dość znaczne i pieniądze podzieliли między siebie i jeszcze kilku innych cechowych mistrzów, wszystko pod pozorem, żeby ratować członków. Wytoczono im proces, ale sąd uwolnił wszystkich trzech, bo nie było dowodu, żeby w złych zamiarach to czynili, ile że przed nimi też tak gospodarowano w kasie.

Na to regencya nakazała cech zamknąć i pobrać pieniądze ściągając od tych, którzy ich utyli na swą korzyść, o ile u nich coś znaleźć można.

Opole. Przedstawiciele górnośląskich cechów rzemieślniczych oświadczyli na odbytem tu onegdaj zebraniu, że nie godzą się na plan ministra co do rzemiosła, że przeciwnie uważają go za szkodliwy. W Październiku odbędzie się nowe zebranie.

Racibórz. W ostatnich dniach przeglądała policja tutejsza podwórza, przy czem się znów pokazało, że mimo ostrych przepisów ze strony policji, jeszcze wiele nieczystości w mieście się znajduje, które w razie cholery, niezawodnieby się przyczyniły do rozszerzenia tej zabójczej choroby. Słychać, że podobne rewizje i w innych miastach się odbędą.

Nysa. Ze człowieka człowieka, lub zwierzę domowe ze złości człowieka ukąsiło, to już nic dziwnego. Lecz żeby człowiek ze złości bydlę ukąsił, tego chyba jeszcze nikt nie słyszał. Na ulicy Morawskiej (przedmieście Nysy) uciekł siodłakowi Lorencowi w Czwartek koń ze stajni. Dla tego rozniewał się parobek tak, że chwyciwszy konia ukąsił go w nozdrze. Towarzystwo zapobiegające dręczeniu zwierząt oddało już sprawę prokuratorowi.

Parusowice. Nowo założona poczta trzeciej klasy z urzędem telegraficznym została 1-go Września br. otworzoną. Poczta konna z Rybnika przyjeżdża trzy razy na dzień.

Z pow. Prudnickiego. Wszystkie gminy wiejskie powiatu naszego płać przeszło 239 tys. marek rocznie podatków rządowych i wybierają 13 deputowanych do sejmiku powiatowego. Trzy miasta powiatu płać 242 tys. marek podatków rządowych i wybierają 12 deputowanych. Wszyscy właściciele dóbr w powiecie płać tylko 62 tys. marek podatku rządowego a wybierają 14 deputowanych do sejmiku. Najmniej płać a najwięcej prawa mają.

Na dworcu bogumińskim będzie znów dwóch lekarzy raciborskich (Dr. Weiss i Dr. Breslauer) rewidować podróżnych przybywających z Austrii. Lekarze ci wyjadą tamdotąd, skoro tylko minister zatwierdzi rozporządzenie odośne.

Żegań. W zeszłym tygodniu pośliznął się na wieży uczeń pokrywacza dachów i runął na dół. Ze złamanymi nogami i rękami odstawiono nieszczęśliwego kalekę do lazaretu, gdzie krótko potem umarł.

Sprawy towarzystw, zebrania i t. p.

Karb. Przyszłe posiedzenie Towarzystwa św. Alojzego odbędzie się w Niedzielę, dnia 10 Września br. na sali p. Spaka o godzinie 5 po południu. Uprasza się jak najuprzejmiej członków, aby się licznie zgromadzili. Goście mile widziani. Zarząd.

Szombierki. W Niedzielę 13 bm. o godzinie 4 1/2 po połud. odbędzie się nadzwyczajne posiedzenie Towarzystwa św. Alojzego na sali p. Kuklińskiego. Na porządku dziennym: Sprawozdanie ze zabawy letniej, wykład p. Matuszowicza o św. Alojzym, odczyt p. Kozika o Stefanie Czarnieckim i deklamacya p. Pawusza. Goście mile widziani.

Królewska Huta. Posiedzenie Towarzystwa Chrześcijańskich Przemysłowców odbędzie się w Czwartek dnia 10 bm. o godzinie 5 tej u p. Klichowskiego, przy ul. Lazareckiej nr. 7 (Lazarethstrasse). Będzie zajmujący wykład o sprawach rzemieślniczych, a mianowicie o ogłoszonym planie ministra w sprawie organizacji rzemiosła. Uprasza się o liczny udział wszystkich rzemieślników, bo sprawa dla nich bardzo ważna.

Katowice. Zwyczajne posiedzenie Towarzystwa Górnośląskich Przemysłowców Katowic i okolicy odbędzie się w Niedzielę dnia 10 b. m. o godz. 4 1/2 po południu na sali p. Odoja, dawniej Mittmanna. Dla ważnych spraw uprasza się o jak najlichnieszy udział członków. Goście mile widziani.

Z orędowników powiatowych.

Powiat Kluczborski. Targ na konie wojskowe (remonty) dla artylerji odbędzie się w Środę 13 bm. w Kluczborku o godz. 8 rano. Konie łykawe od zakupu wykluczone.

— Z powodu naprawy zamknięto na 4 do 6 tygodni w Tworogu most na rzece Stola, położony na szosie prowadzącej z Tworoga do Brusiek. Przez ten czas powinno się jeździć szosą Lubliniecką i drogą wiejską za młynem Zielony.

Regencya Opolska wydała rozporządzenie, że gałganiarzom (szmaciarzom) zbierającym gałgany, kości, niegarbowane skóry itp. nie wolno z powodu grożącej cholery z sobą wozic lub nosic łakoci, towarów żywności i rzeczy do bawienia się dla dzieci. Przekroczenie podpada pod ostrą karę.

Wrocławskie ceny targowe.

Płacono za 100 kilogramów czyli 200 funtów.

	m. fn.	m. fn.
Pszonica biała	do 12 80	do 15 00
„ (nowa)	12 50	14 60
„ (stara)	12 70	14 90
„ (nowa)	12 50	14 50
Żyto	12 60	12 90
Jęczmień	13 50	15 80
Owies	13 10	15 40
Groch	12 00	16 00
Pszenna mąka wyborowa brutto	23 50	24 00
„ „ na bułki	21 00	21 50
„ „ lepsza	19 00	19 50

Za ogłoszenia i reklamy nie bierze się daty żadnej odpowiedzialności.

Wyrób garderoby męskiej

podług miary i gotowej.

Wielki wybór męskich rozmiatych i najnowszych sztofów, buksinów i sukien we wszelkich gatunkach i kolorach. — Tanie ceny. — Stała i pasowna robota. — Krawiectwo w meim domu! (kw.A)

Z szacunkiem

Adam Jonczyk, Król. Huta,
I. Ul. Pudlarska. I.

Najlepsze i najtańsze

maglownie białozłoty Triumph

z lanego żelaza i z walcami z twardego drzewa

(H. 848 a. od 25 mk. pociągwszy,

maszyną do prania i wydzimania

rozszyła franko pod gwarancją za dobrą działaność

B. Henle, Nürnberg, fabryka i interes wysył.

Ilustrowane cenniki darmo i franko.

Szłaska wyższa szkoła muzyczna.

Początek letowego półroczia 1-go Października.

Pogląd ogólny przez podpisanego.

Wrocław, ul. Olawska 74.

Król. profesor Ad. Fischer.

Mój skład drogerji i lekárskiej i

towarów aptekarskich,

wód mineralnych, sztofów do opatrzenia ran, środków przeciwszczepiających powietrze, chirurgicznych instrumentów, bandażi itd. znajduje się od 1 Września br. w moim domu na ul. Paszowskiej nr. 8 naprzeciw hotelu Grunwalda.

B. REICHE, aptekarz

w Mysłowicach.

Kto zamierza sobie zabezpieczyć

100 marek na pogrzeb

i wolny karawan ze zaprzęgiem wraz z nosicielami, wolną muzykę pogrzebową itd. za bardzo małe składki, temu polecamy, żeby wstąpił do naszego związku. Bez podszkunkunku lekarskiego zostaną przyjęci wszyscy zgłaszający się z Bytomia i okolicy, aż do jednej mili odległości.

Zarząd związku pogrzebowego:

GILLAR,

rektor śpiewu przy kościele Panny Maryi.

Vorkurs:

October.

Anhalt. Bauschule Zerbst

Bauhandwerker, Tischler, Steinmetzen, sowie Fachschule für Eisenbahn-, Straßen- und Wasserbautechniker. Reifeprüfung vor Staats-Prüfungs-Commiss. Kostenfreie

Anakunft durch die Direction.

(kw.A)

(kw. A.

Polecam mój wielki wybór regulatorów, zegarów solenoidowych i budzików, srebrn. cylindrów z brzegiem złotym od 12 mk. Złociem niktłowe od 1 mk., jako też skład dobranych towarów w złocie n. p. kielczyki, broszki, krzyżyki itp. po najtańszych cenach. Reparatywy wykonuje porządnie, tanio i dobrze pod gwarancją.

E. Markofka, zegarmistrz,
Miechowice,
w domu stolarza p. Grabowskiego.

Instrumenta muzyczne

każdego gatunku dostarcza

Dölling i Winter,

Markneukirchen (Saksonja).

Cenniki franko. (H33080)

Osiedliłem się w Koźlu jako

lekarz praktyczny

i mieszkam na ul. Odrzańskiej u mistrza rzeźnickiego p. Ksieniska i przyjmuję chorych od godz. 8 do 10 przed połud. i od godz. 2 do 4 po południu. (1284)

Dr. Spallek.

Hiszpański

eliksyr przeciw cholerze

Najpewniejszy środek domowy przy

napadach biegunkowych i bole-

ściach wewnętrznych.

Cena fiaski 1 m., 1,50 m., 2,50 m.

Esencya żółdkowa

podług przepisu ks. prob. Sebast.

Kneippa oczyszcza i wzmacnia żół-

dek, służy do trawienia i podnieca

apetyt.

Cena fiaski 1 m., 1,50 m., 2,50 m.

Nabyć można tylko w (kw.

„starej aptece”

w Katowicach.